

Advokatpartnerselskab
Rådhuspladsen 4
1550 København V

Tlf. 33 34 00 00
Fax 33 34 00 01
CVR 35 20 93 52

Adv. René Offersen
J.nr. 287742-LGR

PROCESSKRIFT VEDRØRENDE EDITION

I Højesteretssag nr. 30/2014

15. juli 2014

Journalist Jørgen Dragsdahl
Pederstrupvej 55
2750 Ballerup
(Advokat René Offersen)

mod

Professor Bent Jensen
Vestergaard
Regissevej 2
5871 Frørup
(Advokat Karoly Németh)

Editionsbegæringens omfang

- 1 Bent Jensen har begæret, at PET skal pålægges at fremlægge fuldstændig afskrift og fremlæggelse af:
 - 1.1 Samtlige telefonaflytninger af Jørgen Dragsdahls telefon i perioden 1983-1986
 - 1.2 23 konkrete telefonaflytninger af Jørgen Dragsdahls telefon i perioden 1983-1990 uden udstregninger samt afklassificering af disse dokumenter
 - 1.3 Alt materiale, der forefindes i sagen *Operation DANNY* påbegyndt den 12. april 1983 og endt den 4. december 1990

- 1.4 Samtlige henvendelser fra PET til Københavns Byret om begæring af telefonaflytning eller indgreb i meddeleleshemmeligheden over for Jørgen Dragsdahl i perioden 1983 til 1986
 - 1.5 Samtlige byretskendelser samt kendelser om at Jørgen Dragsdahl ikke skulle gøres bekendt med disse kendelser
 - 1.6 Notat fra Katerinkins sag B206.433
 - 1.7 Rapport nr. 25 af 14. november 1994 fra Mitrokhin-BEMONA-arkivet
 - 1.8 Notat om personsager fra BEMONA-arkivet
 - 1.9 Dagsorden for Regeringens Sikkerhedsudvalgsmøde den 22. november 1985, notat af 18. november 1985, referat af møde af 22. november 1985 i Regeringens Sikkerhedsudvalg
 - 1.10 Notat omtalt i PET-Kommissionens beretning bind 13 (2009) note 438.
- 2 Begæringen bør ikke imødekommes.
 - 3 Jørgen Dragsdahl har siden 10. juni 2008 ikke modsat sig Bent Jensens editionsbegæring. Dette kan ikke opretholdes under hensyn til en flerhed af grunde:
 - 4 For det første er indholdet af editionsbegæringen i vidt omfang en gentagelse af tidligere editionsbegæring, hvor PET har afvist afklassificering, hvilket senere er blevet støttet af byretten, Østre Landsret og Højesteret. For byretten frafaldt Jørgen Dragsdahl sin indsigelse imod Bent Jensens første editionsbegæring af 2. november 2007. I det videre forløb frem til nærværende editionsbegæring har Jørgen Dragsdahl ikke modsat sig så meget som én eneste af de af Bent Jensen for byretten som for landsretten fremsatte editionsbegæring.
 - 5 For det andet bygger Bent Jensens editionsbegæring på adgang til PET's arkiv, som Jørgen Dragsdahl ikke har. Denne forskel stiller parterne ulige i oplysningen af sagen. Dette fremgår senest af Bent Jensens aktuelle editionsbegæring, der uberettiget anvender klassificerede oplysninger.
 - 6 For det tredje vil de personfølsomme oplysninger kunne skade Jørgen Dragsdahl og tredjemand i andre sammenhænge end dem, der måtte være relevante for op-

lysningen af nærværende sag. Jørgen Dragsdahl bestrider, at Bent Jensens editi-
onsbegæring omfatter relevante oplysninger af betydning.

- 7 Sidst er der ved afklassificering og fremlæggelse af yderligere materiale betydelig risiko for, at dette offentliggøres, selv om det fremlægges bag lukkede døre, således som det hidtil har været gjort med dokumentation fra PET. Der er gentagne gange gjort brug af både klassificerede og afklassificerede oplysninger til skade for Jørgen Dragsdahl og tredjemand.

Agentvirksomhed

- 8 Jørgen Dragsdahls forhold under Den Kolde Krig er sjældent velbelyst. PET-Kommissionen konkluderede i 2009 efter arbejde med blandt andet PET's arkiver følgende, jf. PET-kommissionens beretning, bind 13, side 179-180: *"PET's efterforskning og overvågning i 1983-85 kunne hverken dokumentere, at Dragsdahl var en "bevidst" eller "ubevidst" agent. PET kunne ikke godtgøre, at der foregik et samarbejde med KGB. Tjenesten kunne heller ikke verificere residenturets (læs 'Ambassaden') indberetninger til Centret (læs 'Moskva') om, at Dragsdahl havde modtaget pengebeløb. Der blev med andre ord ikke tilvejebragt nogen beviser for, at Dragsdahl havde overtrådt straffeloven. Derfor besluttede PET, der i november 1985 syntes stadig mere bevidstgjort om residenturets tendens til at overdrive på forskellige måder, at der ikke skulle rejses tiltale mod Dragsdahl. I stedet indkaldtes Dragsdahl til en samtale i marts 1986, hvor han blev gjort opmærksom på, at hans virke efter PET's opfattelse havde befundet sig i en "grå fase"*".
- 9 Efter omfattende bevisførelse kom Retten i Svendborg og Østre Landsret ved domme af 2. juli 2010 og 25. oktober 2013 tilsvarende til, at Jørgen Dragsdahl ikke var KGB-agent. Resultatet harmonerede med PET's afgørelse af 30. april 2007 (bilag 167) og Justitsministeriets afgørelse af 6. december 2007 (bilag 169).

PET's klassifikation og lukkede døre

- 10 Bent Jensen har i kraft af sin sikkerhedsgodkendelse haft mulighed for at tilgå både klassificerede og afklassificerede oplysninger på PET's arkiver. Ifølge Statsministeriets vilkår af 31. august 2004 for Bent Jensens adgang til PET's arkiver, fik Bent Jensen adgangen til materiale under forudsætning af, at han accepterede tavshedspligt efter forvaltningslovens § 27 (bilag 169).
- 11 I forhold til klassificerede oplysninger følger det af vilkårene, at Bent Jensen aldrig måtte videregive eller offentligt bruge sådanne klassificerede oplysninger

uden forudgående godkendelse fra PET. Afklassificerede oplysninger kunne derimod benyttes af Bent Jensen, hvis der ikke efter en konkret vurdering var tale om fortrolige personoplysninger omfattet af tavshedspligten efter forvaltningslovens § 27. Betydningen af sondringen mellem klassificerede og afklassificerede oplysninger og begrænsningerne i Bent Jensens mulighed for anvendelse af oplysninger fra PET's arkiver stod i al fald lysende klart for Bent Jensen efter Justitsministeriets afgørelse af 6. december 2007.

- 12 Under retssagen er fra PET's arkiv fremlagt bilag P1-P32 samt en række dokumenter uden P-nummerering i ekstrakten bind VI, side 923-1012. P-betegnelsen er anvendt, fordi bilagene er tilvejebragt efter edition hos PET efter begæring fra Bent Jensen og Jørgen Dragsdahl. Der blev åbnet for edition ved Højesterets kendelse af 17. april 2009 (UfR 2009.1854 H), hvorved Højesteret stadfæstede Retten i Svendborgs pålæg: *"Politiets Efterretningstjeneste skal, i det omfang dokumenterne er afklassificerede, udlevere dokumenterne nævnt i editionsbegæringen af 2. november 2007 punkt 1-9 og 17. Retsmøder under sagen, hvor dokumenterne fremlægges og omtales eller citeres, afholdes for lukkede døre."*
- 13 Det er således efter Højesterets kendelse tydeligt, at fremlagte bilag fra PET's arkiv omfattede afklassificerede oplysninger, og disse oplysninger skulle behandles for lukkede døre. De afklassificerede oplysninger er derfor heller ikke gengivet i sagsfremstillingen i den offentliggjorte udgave af Retten i Svendborgs dom, mens Østre Landsret valgte en fremgangsmåde, hvor landsretten undlod at referere de afklassificerede oplysninger i sin dom.
- 14 Ikke desto mindre og på trods af gentagne indskærpelser fra domstolene i retsbøger og breve af 28. april 2009 (**bilag 442**), 29. juni 2009 (bilag 442), 12. februar 2010 (**bilag 443**), 28. april 2010 (**bilag 444**, s. 3), og 3. november 2001 ((**bilag 445**) og (ekstrakten bind I, s. 116-118)) samt breve og skrifter fra PET (eksempelvis bilag 167, A18 og **446**), er der gjort brug af klassificerede og afklassificerede (fortrolige) oplysninger fremlagt bag lukkede døre til skade for Jørgen Dragsdahl og tredjemand, jf. nedenfor afsnit om "Oplysninger på vildveje".

Editionsbegæring er allerede nægtet af Højesteret og Østre Landsret

- 15 Højesteret bør nægte edition som påstået af Bent Jensen allerede fordi, Højesteret ved kendelse af 17. april 2009 har taget stilling til editionsbegæringen.

- 16 Højesteret afgjorde således under behandlingen i første instans, at PET ikke skulle udlevere klassificerede oplysninger. Blandt de dokumenter, som ikke skulle udleveres, var samtlige PET's observations- og resumerapporter (bortset fra bilag P3 og P4) vedrørende Jørgen Dragsdahl samt to henvendelser fra PET til Københavns Byret i 1986, der nu på ny begæres fremlagt.
- 17 Efter Højesterets kendelse genfremsatte Bent Jensen sin begæring om udlevering af dokumenter fra editionsbegæringen af 2. november 2007, jf. Tillægsekstrakt I, mappe D, fane 1, samt en række andre klassificerede dokumenter. Det skete under anken i Østre Landsret ved begæring af 28. oktober 2011, jf. ekstrakten bind II, s. 499-508. PET udtalte sig ved brev af 9. februar 2012 imod editionsbegæringen. Bent Jensen udvidede herefter editionsbegæringen ved processkrift af 30. marts 2012, jf. ekstrakten bind II, s. 509-520. PET henholdt sig 7. maj 2012 til sin tidligere skrivelse af 9. februar 2012 og påpegede, at PET allerede i skrivelse af 21. december 2010 til Bent Jensen havde afvist afklassificering af dokumentet, som den udvidede editionsbegæring af 30. marts 2012 inddrog. Østre Landsret afviste ved kendelse af 15. juni 2012 editionsbegæringerne, (**bilag 447**). Senere, den 1. september 2012, meddelte Procesbevillingsnævnet afslag på ansøgning fra Bent Jensen om at indbringe kendelsen for Højesteret.
- 18 Bent Jensen fremkom den 16. juli 2012, jf. ekstrakten bind II, s. 542-544, med endnu en editionsbegæring, men valgte i retsmøde 5. april 2013 at frafalde editionsbegæringerne uden formalitetsprocedure. PET havde den 19. oktober 2012 udtalt sig mod editionsbegæringen (**bilag 448**). Jørgen Dragsdahl havde den 31. juli 2012, jf. ekstrakten bind II, s. 545-552, valgt at fremsætte begæring om telefonaflyttningsrapporter samt kendelser derom, der indgik i Bent Jensens editionsbegæring bl.a. for at undgå mytedannelse. Som svar på disse editionsbegæring udleverede PET tre aflytningsrapporter, som blev fremlagt i sagen (P30, P31, P32) (bilag 448).
- 19 Det er derfor forkert, når Bent Jensen giver udtryk for, at Jørgen Dragsdahl skulle mene, at dokumenterne omfattet af editionsbegæringen er væsentlige for nærværende sag og bør udleveres. Jørgen Dragsdahl kender ikke indholdet af de klassificerede dokumenter.
- 20 Med nærværende editionsbegæring er det for de fleste dokumenters vedkommende tredje og fjerde gang, at disse begæres udleveret, og PET, landsretten som Højesteret har tidligere vurderet, at udlevering af dokumenter, hvis klassificering fastholdes af PET, ikke skal finde sted.

- 21 Højesterets og landsrettens afgørelser er fortsat retskraftige, og PET's seneste vurdering af dokumenterne er under tre år gammel.
- 22 Der savnes således grundlag for at tro, at endnu en vurdering af dokumenterne vil falde anderledes ud, og at dokumenterne skal fremlægges. Der savnes endvidere grundlag for at tro, at PET's vurderinger om statens sikkerhed og hensynet til fremmede magter skulle være forkert.
- 23 Bent Jensens synspunkt om, at der er *hengået knap 30 år siden aflytningerne blev gennemført, og at hverken rigets sikkerhed eller hensynet til andre magter kan begrunde, at begæringerne om kendelser om telefonaflytning eller selve telefonaflytningerne ikke fremlægges* er ikke korrekt. Der er tale om et synspunkt, som er blevet afvist ved domstolene nu to gange, og som også PET tidligere har taget stilling til (bilag A18, s. 6).

Hensynet til kontradiktion og egenaccess

- 24 Fornyet adgang til PET's arkiver vil være et brud på kontradiktionsprincippet over for Jørgen Dragsdahl.
- 25 Bent Jensen har gennem sin af Statsministeriet godkendte, langstrakte adgang til PET's arkiver haft adgang til dokumenter om Jørgen Dragsdahl, som Jørgen Dragsdahl aldrig har set.
- 26 Editionsbeğæringerne i nærværende sag drejer sig derfor om dokumenter, som Jørgen Dragsdahl ikke kender indholdet af, og som han derfor kontradiktorisk ikke har haft mulighed for at forholde sig til.
- 27 Fremlæggelse af yderligere dokumentation fra PET's arkiver giver risiko for et ufuldstændigt billede af sagen. Jørgen Dragsdahl har på grund af sin begrænsede adgang til PET's arkiver ikke mulighed for at påpege hvilke dokumenter hos PET, der taler i modsat retning (som fx bilag P24) eller supplerer de af Bent Jensen ønskede.

Editionens manglende relevans og omfattende omfang

- 28 Som begrundelse for fremlæggelsen af materialet er det anført, at dette vil godtgøre, at samtlige af de af Bent Jensen fremsatte udsagn er sande. Da editionsbeğæringen angår PET's arkiver, er dette uantageligt, allerede fordi PET-Kommissionen og DIIS-udrederne havde adgang til det samme eller mere materi-

ale end Bent Jensen havde forud for hans artikler startende med artiklen i Jyllands-Posten 14. januar 2007.

- 29 Bent Jensen har således i notatet "*Den historiske kildekritik og dokumenter i PET's arkiv*" oplyst, at han i 2006-07 som følge af navnlig PET-kommissionens igangværende arbejde havde begrænset adgang til arkiver om Jørgen Dragsdahl, jf. ekstrakten bind VI, s. 1018-1022. Bent Jensen forklarede også for landsretten, at han i 2006-07 havde det samme materiale, som forskerne af DIIS-udredningen havde haft, jf. landsretsdommen, s. 19, herunder havde han ikke adgang til Gordievskij-materialet. Bent Jensen har endvidere skrevet i brev til Procesbevillingsnævnet, at han kun havde adgang til "*en meget lille del af PET's arkivalier*" (**bilag 449**). Herunder havde han ikke adgang til Gordiejvski-materialet, som han ifølge Jyllands-Posten af 25. januar 2009 først fik adgang til i sommeren 2008, jf. "*Professor: PET gav urigtige oplysninger*", Jyllands-Posten 25. januar 2009 (**bilag 450**).
- 30 For at editionen kan efterkommes, skal det være påvist eller sandsynliggjort, at dokumenterne indeholder noget af betydning for sagens afgørelse. Begæringen skal indeholde nøjagtige oplysninger om de fakta i relation til påstanden, der ønskes bevist, og offentlige myndigheder kan ikke pålægges udlevering af dokumenter til brug for en undersøgelsesmæssigt præget gennemgang.
- 31 Bent Jensens begæring omhandler omfattende materiale, og det er kun for de færreste dokumenters vedkommende nøjagtigt angivet, hvorfor disse er af betydning for sagen. Alene af den grund bør edition ikke imødekommes. Desuden er de fleste dokumenter ikke konkret oplyste og derfor svært identificerbare for både PET og Jørgen Dragsdahl. Det er derfor vanskeligt at forholde sig til det mulige indhold af disse dokumenter.
- 32 Særligt vedrørende udlevering af afskrift af telefonaflytningerne er det af Bent Jensens egne angivelser i processkriftet af 24. juni 2014 tydeligt, at ingen af disse kan bevise, at Jørgen Dragsdahl skulle have virket som KGB-agent.
- 33 Udleveringen af PET's henvendelser til Københavns Byret og byrettens kendelser samt de øvrige dokumenter fra perioden 1983 til 1986, der er begæret fremlagt, er uden relevans for nærværende sag. Det er uomtvisteligt, at Jørgen Dragsdahl på den ene side var mistænkt for overtrædelse af straffelovens § 108, men at PET på den anden side aldrig sigtede eller tiltalte Jørgen Dragsdahl herfor.

- 34 I forhold til telefonafløtningskendelserne er der særlig grund til at have opmærksomhed på hensynet til andre stater, da telefonafløtningskendelserne med stor sikkerhed er baseret på det Gordijevski-materiale, som PET har fra den britiske efterretningstjeneste, og som antageligvis er klassificeret af den britiske efterretningstjeneste.
- 35 Begæringen indeholder ikke nøjagtige oplysninger om, hvilke konkrete fakta, der ønskes bevist ved udleveringen af telefonafløtninger, og Bent Jensen angiver ikke på forhånd de bestemte kendsgerninger, der kan bevises ved hjælp af de dokumenter, der ønskes udleveret.
- 36 Hvis Højesteret som landsretten måtte komme til det resultat, at Bent Jensen ikke kan føre sandhedsbevis for sine udsagn, og at der dernæst skal foretages en vurdering af, om Bent Jensen alligevel havde tilstrækkelig faktisk grundlag for sine udsagn, er det relevant at belyse, hvilken dokumentation Bent Jensen faktisk havde, da han fremkom med sine udsagn. Dette taler imod fremlæggelse af den begærende dokumentation.

Tredjemandsedition – ikke partsedition

- 37 Det anføres i processkrift af 8. april 2014, s. 23, at Jørgen Dragsdahl skulle have fået alle afløtninger udleveret, og at han ikke selv skal "*kunne sortere i det, han vil fremlægge. Alt skal fremlægges under sagen.*" Det anførte er forkert.
- 38 Som det fremgår af PET's brev af 19. oktober 2012 til Østre Landsret (bilag 448), fremsendte PET efter mere omfattende editionsbegæring fra Jørgen Dragsdahl kun udskrifterne af tre konkrete samtaler til landsretten. Disse udskrifter er fremlagt i sagen.
- 39 Da det materiale, Bent Jensen ønsker fremlagt, ikke er i Jørgen Dragsdahls besiddelse, kan der med Bent Jensens editionsbegæring alene blive tale om tredjemandsedition, jf. retsplejelovens § 299, og ikke partsedition, jf. retsplejelovens § 298.

Omgåelse af PET's og Højesterets tidligere vurderinger

- 40 Bent Jensen har anført, at Jørgen Dragsdahl utvivlsomt har krav på at få udskrift af samtlige telefonafløtninger udleveret fra PET. Derfor har Bent Jensen opfordret Jørgen Dragsdahl til at medvirke til, at samtlige henvendelser til Københavns Byret indeholdende begæring om kendelser til telefonafløtning fremlægges, at

udskrift af samtlige telefonaflytninger fremlægges, samt at fremsætte selvstændig begæring herom.

- 41 Som det fremgår af PET's meddelelse til Retten i Svendborg af 30. juni 2008 og kæreskrift af 7. oktober 2008 (bilag A18, s. 7-8), var det uden betydning for vurderingen, at Jørgen Dragsdahl havde meddelt samtykke til, at efterretningstjenesten udleverede oplysninger.
- 42 Afgørende for, hvad der kan udleveres, vil alene være, hvad der ifølge PET og Justitsministeriet er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til statens sikkerhed og forholdet til fremmede magter.
- 43 Bent Jensens opfordringer til fremlæggelser fra Jørgen Dragsdahl og dennes medvirken hertil er derfor ikke relevante. Jørgen Dragsdahl har ingen mulighed for at påvirke fremlæggelsen af PET's oplysninger, oplysningernes klassificerede karakter taget i betragtning.

Vidnefritagelse

- 44 Reglerne om edition begrænses af retsplejelovens § 171 om vidnefritagelse. Det følger af § 171, stk. 2, nr. 1 og 2, at der ikke foreligger pligt til at fremlægge materiale og altså heller ikke medvirken hertil, såfremt materialet antages at ville udsætte den pågældende eller dennes nærmeste for tab af velfærd.
- 45 Af betænkning om vidner nr. 316 af 1962 fremgår det, s. 49 og 105, at dette også gælder situationer, hvor det vil medføre et modsætningsforhold til nære slægtninge.
- 46 De oplysninger, som Bent Jensen nu på ny søger fremlagt, omhandler en periode, hvor Jørgen Dragsdahl levede i ægteskab med en anden kvinde, end det er tilfældet i dag.
- 47 Jørgen Dragsdahls nuværende ægteskab er således belastet af nærværende sag, og de forhold den medfører. Samtidig skal der tages hensyn til Jørgen Dragsdahls tidligere hustru og de oplysninger, der måtte fremkomme om hende og deres ægteskab ved offentliggørelse af et omfattende antal private telefonsamtaler, som Jørgen Dragsdahl ikke kender indholdet af.

- 48 Der består således en mængde reelle hensyn til Jørgen Dragsdahls privatliv og til hans nærmeste, der ikke skal udsættes for tab af velfærd og stor offentlighed som følge af fremlæggelse af nogle for nærværende sag irrelevante dokumenter.
- 49 Det er også væsentligt at være opmærksom på, at der i de klassificerede oplysninger og dokumenter er hensyn at tage til tredjemand, altså de personer som Jørgen Dragsdahl kommunikerede med eller som af den ene eller anden grund er omtalt i den af editionsbegæringen omfattede dokumentation.
- 50 Der må ved bedømmelsen at begæringen om edition i oplysninger tages hensyn til, at der i strid med Højesterets kendelse af 17. april 2009 i vid udstrækning er sket brug af oplysninger i andet øjemed end nærværende sag.

Oplysninger på vildveje

Artiklen i Jyllands-Posten 14. januar 2007

- 51 Første gang oplysningerne kom på vildveje var, da Bent Jensen fremsendte en artikel til Jyllands-Posten, der efter ændringer blev publiceret den 14. januar 2007 (roden til denne sag). En opsummering af artiklen blev udarbejdet af Jyllands-Posten og sendt til Jørgen Dragsdahl den 11. januar 2007. Opsummeringen er fremlagt som bilag BW.
- 52 PET fandt at *"flere af disse oplysninger [i opsummeringen af 11. januar 2007] efter tjenestens opfattelse stammede fra klassificerede dokumenter"*, jf. brev fra PET til Bent Jensen af 30. april 2007 (bilag 167).
- 53 Efter klage fra Bent Jensen stadfæstede Justitsministeriet ved brev af 6. december 2007 (bilag 169), at der ikke var grundlag for at ændre PET's beslutning i sagen. Det var Justitsministeriets vurdering, at artiklen i Jyllands-Posten ikke indeholdt oplysninger, som stammede fra klassificerede dokumenter, men ministeriet fandt, at Bent Jensen med indsendelsen af det oprindelige udkast til Jyllands-Posten havde videregivet *"flere"* oplysninger fra klassificerede dokumenter. Justitsministeriet fandt også, at Bent Jensen ikke *"har været berettiget til"* at anføre, at *"PET anså Jørgen Dragsdahl for at være KGB-agent"*. Konkluderende skrev Justitsministeriet, at *"De ved dels at have videregivet oplysninger fra klassificerede dokumenter, dels uberettiget at have videregivet fortrolige personoplysninger har tilsidesat vilkårene for Deres arkivadgang samt det tavshedspålæg, De modtog den 4. maj 2005 fra Politiets Efterretningstjeneste"*.

Artikel i Jyllands-Posten 18. juli 2009

- 54 I artiklen i Jyllands-Posten *"To sager og et halvgjort arbejde"* konstaterede Bent Jensen, at han ikke måtte citere fra et af PET afklassificeret dokument af 1. oktober 1985 (bilag P13), jf. ekstrakten bind IV, side 859-861, fremlagt bag lukkede døre. Bent Jensen forstod således tilsyneladende, at også han skulle respektere Højesterets kendelse af 17. april 2009.
- 55 Alligevel gengav han herefter dokumentets informationer: *"Beretningen omtaler den dokumentindsamling, som PET i efteråret 1985 – efter at Gordijevskij var bragt i sikkerhed i England – tilsendte bl.a. statsminister Poul Schlüter. Man omtaler et PET-notat, dateret 1. november 1985 [læs: bilag P13]. Jeg går ud fra, at der er tale om det notat på tre sider, som er udarbejdet i to eksemplarer, klassificeret 'Hemmeligt' og undertegnet 'Politiets Efterretningstjeneste, den 1. oktober 1985'. Så vidt jeg forstår, har jeg forbud mod at citere fra dette dokument. Jeg skal derfor opfordre kommissionen til at citere afsnit a), som omhandler Jørgen Dragsdahl. Det drejer sig om ni linier, og her lades ingen tvivl tilbage om, hvordan Politiets Efterretningstjeneste så på og betegnede Dragsdahl i oktober 1985. Jeg vil betegne det som gemen uhæderlighed, at kommissionen ikke har citeret dette centrale udsagn, så meget mere som man vidt og bredt citerer en række ligegyldigheder"* (bilag 451).
- 56 Da Jørgen Dragsdahl gjorde Retten i Svendborg opmærksom på artiklen og brugen af dokumenter fremlagt bag lukkede døre, gentog retten i retsbogsudskrift af 12. februar 2010 (bilag 443) at der, jf. retsplejelovens § 29d, ikke måtte ske offentlig gengivelse af indholdet i de under sagen fremlagte afklassificerede dokumenter. Retten havde allerede understreget dette ved breve af 28. april 2009 og 29. juni 2009 (bilag 442).
- 57 Det hører i sammenhængen med, at Bent Jensen i maj 2009 havde modtaget henvendelse fra PET, hvori det blev indskærpet, at det kunne være strafbart at offentliggøre afklassificerede oplysninger, *"Koldkrigsforsker sender nyt nødråb til minister"*, Jyllands-Posten 21. maj 2009 (bilag 452).

Fodnoter nr. 4 (Kaldet: PET-kommissionens beretning bind 13: KGB's kontakt- og agentnet i Danmark (2009))

- 58 I en kritik af PET-kommissionens beretning fra 9. marts 2010 publiceret på Center for Koldkrigsforsknings hjemmeside samt i en selvstændig pjece, kort efter Retten i Svendborg havde indskærpet forbuddet, citerede Bent Jensen omfat-

tende fra otte P-bilag (P9, P10, P11, P13, P14, P16, P17 samt P18) fremlagt bag lukkede døre (bilag X, tidligere fremlagt). Publikationen blev benævnt "*Fodnoter nr. 4*".

- 59 Mellem de anvendte uddrag var dokumentet af 1. oktober 1985 (bilag P13), som Bent Jensen tidligere i Jyllands-Posten havde erkendt, at han ikke måtte citere (bilag X, s. 6). Fodnote 22 henviser til bilag P13, fodnote 15 henviser til bilag P17, fodnote 17 henviser til bilag P10, fodnote 18 henviser til bilag P11, fodnote 24 henviser til bilag P14, fodnoterne 31, 32 og 33 henviser til bilag P16, fodnote 35 henviser til bilag P9 og fodnote 37 henviser til bilag P18. I tekstens omtale af bilag P9 på s. 9, formidler Ben Jensen informationer, som på daværende tidspunkt var klassificerede, (**bilag 453**, s. 4).
- 60 Retten i Svendborg afviste herefter i et retsmøde 28. april 2010 brug af publikationen i åbent retsmøde, idet der henvises til, at offentliggørelsen af pjecen med dens citater fra dokumenter fremlagt bag lukkede døre udgjorde en mulig overtrædelse af retsplejeloven (bilag 444 (ekstrakten, bind I s. 116-118) og **bilag 454**).
- 61 I oktober 2010 udgav Bent Jensen alligevel i strid med Højesterets kendelse af 17. april 2009 et 10 siders "*supplement til Fodnoter 4*" (bilag 365, tidligere fremlagt) på Center for Koldkrigsforsknings hjemmeside. Dette supplement bestod af store uddrag fra bilag P9, P10, P11, P13, P14, P16, P17 og P18 – alle fremlagt for lukkede døre under nærværende sag. Dermed skete en mangedobling i offentliggørelsen af de fortrolige oplysningers omgang. "*Supplement til fodnoter 4*", foreligger stadig publiceret på Bent Jensen-foreningens hjemmeside.

Bogen "Dragsdahl-sagen"

- 62 Ole Hasselbalch, juridisk konsulent for Bent Jensen, fremlagde igen "*Supplement til Fodnoter 4*" (bilag 365) under pressemøde på Christiansborg. Samtidig udgav han bogen "*Dragsdahl-sagen*" (**bilag 455**), hvor fodnoter viser, at han i 59 tilfælde har citeret fra dokumenter fremlagt bag lukkede døre. Nogle anviser direkte det pågældende bilag (bl.a. P7, P9, P10, P11, P13, P14, P17). I andre tilfælde henvises til Fodnoter 4.

Eksamensopgave efterår 2011

- 63 Som (**bilag 456**) fremlægges eksamensopgave på RUC fra efteråret 2011 i historisk kildekritik og metode. Igen blev fortrolige oplysninger offentliggjort. Dokumenterne i bilagets indholdsfortegnelse (s. 3), punkterne 10 til 16 der omta-

ler bilagene (P9, P10, P11, P13, P14, P16, P17 og P18), er fremlagt bag lukkede døre i henhold til Højesterets kendelse af 17. april 2009. Kilden er Bent Jensens "Fodnoter 4" og især "Supplement til Fodnoter 4".

Advokatens uberettigede kendskab

- 64 Ved brev af 29. september 2010 (bilag A26) anmodede advokat Karoly Németh PET om aktindsigt i dokumenter og brugte i dette øjemed klassificerede oplysninger.
- 65 PET gjorde ved breve af 2. november 2010 (bilag A27) og 8. februar 2011 (**bilag 457**) klart, at formidlingen af disse oplysninger var retsstridig, og at Bent Jensen ikke var berettiget til brug af informationer opnået i kraft af sit forskningsprojekt til orientering af sin advokat i forbindelse med editionsbegæringer.
- 66 En version af Karoly Némeths brev af 29. september 2010 udleveret efter anmodning om aktindsigt fra dagbladet Information viser med sort overstregning, hvad PET anser for klassificeret i brevet, (bilag A26 og A27) samt censureret version af bilag A26 (**bilag 458**).
- 67 Uanset PET's breve blev Karoly Némeths editionsbegæring af 28. oktober 2011 begrundet med gengivelse af de formidlede klassificerede oplysninger, og de er nu gentaget i den aktuelle editionsbegæring for Højesteret og er derved bragt til yderligere uvedkommende personers kendskab.

Bogen "KGB i Danmark – Agenter og kontakter under Den Kolde Krig"

- 68 Bent Jensen bidrog i november 2010 med et kapitel til bogen "*KGB i Danmark – Agenter og kontakter under Den Kolde Krig*" (bilag 366) tidligere fremlagt uden noter, nu (**bilag 459**). Kapitlet indeholder informationer fra klassificerede dokumenter, refererer fra lukket retsmøde og citerer dokumenter fremlagt bag lukkede døre, eksempelvis:
- 69 På side 192 beskriver Bent Jensen udtalelser af tidligere PET-chef Henning Fode bag lukkede døre Retten i Svendborg, (bilag 459, også fremlagt i ekstrakten bind I, s. 66) samt Retten i Svendborgs dom (**bilag 460**).
- 70 På side 196 beskriver Bent Jensen indholdet i et dokument, som ikke er blevet fremlagt i retten og derfor formentlig ikke er blevet afklassificeret (bilag 459).

- 71 På side 203-204 omtales og citeres fra et formentlig klassificeret dokument, der angiveligt er en rapport fra 1994 med oplysninger fra KGB-afhopperen Mitrokhin, (bilag 459). Jørgen Dragsdahl har i efteråret 2010 bedt PET om aktindsigt i dokumentet, men anmodningen blev afvist. Bent Jensen har i editionsbegæringen nu anmodet om, at det fremlægges i Højesteret.
- 72 Kapitlet indeholder talrige citater fra og beskrivelser af indholdet i dokumenter fremlagt bag lukkede døre. Informationerne er delvist gentagelser fra "*Fodnoter 4*" (bilag X), og "*Supplement til fodnoter 4*" (bilag 365). Noteapparatet henviser til fem dokumenter fremlagt bag lukkede døre. Fodnote 19 henviser således til bilag P10, fodnote 20 henviser til bilag P11, fodnote 24 henviser til bilag P13, fodnote 26 henviser til bilag P14 og fodnote 33 henviser til bilag P16. (bilag 459, s. 264-265). Mellem dem er det dokument dateret 1. oktober 1985 (P13) (bilag 459, s. 201-202), som Bent Jensen tidligere selv angav, at han ikke måtte citere fra.
- 73 Hertil kommer at adskillige informationer angående indholdet i PET-dokumenterne er forkerte. Det hævdes således i bilag 459, s. 197, at Jørgen Dragsdahl under samtaler i sommeren 1985 ikke fortalte vicepolitimester Mikael Lyngbo om møder med KGB-folk. Bent Jensen hævder (s. 204), at det er forkert, hvis man påstår, at PET ikke fandt grundlag for at sigte Jørgen Dragsdahl, og senere (s. 206) er påstanden, at regeringen besluttede, at den ikke ville rejse tiltale. Læseren efterlades med det indtryk, at Bent Jensen på disse punkter udtaler sig ud fra kildemateriale, men disse kilder findes ikke.

Klassificerede oplysninger anvendt under retsmøder i Østre Landsret

- 74 Under åbne retsmøder i landsretten har Bent Jensen omtalt klassificerede informationer.
- 75 Det skete eksempelvis, da han oplyste, at Jørgen Dragsdahls tidligere hustru, Ira Volovik, er personen, som anonymt omtales i PET-kommissionens beretning bind 13, s. 164-165 (bilag 461), jf. landsrettens dom, s. 21.
- 76 Andre eksempler er, at der i (bilag 461, s. 159) i anonymiseret form omtales en af Jørgen Dragsdahls kilder i NATO. I landsrettens dom (s. 22-23) angives, at denne kilde er den højtstående NATO-embedsmand Simon Lunn. Tilsvarende omtales indholdet i telefonafløtningsrapporter, som ikke er afklassificeret eller fremlagt (s. 23). Omtale får også klassificerede dokumenter med angivelige rapporter fra KGB-afhopperen Mitrokhin og en tidligere KGB-officer TECH (s. 23).

Bogen ”Frikendt – Derfor vandt professor Bent Jensen i landsretten”

- 77 Peter La Cour, Jørgen Granum-Jensen og Jens Gregersen (tilsammen Bent Jensens støtteforenings stiftende bestyrelse) udgav 10. december 2013 bogen *Frikendt – Derfor vandt professor Bent Jensen i landsretten (bilag 462)*, hvori advokat Karoly Némeths procedure for landsretten er optrykt. Bogen indeholder uretmæssig gengivelse af afklassificerede og fortrolige oplysninger, der ikke er gengivet i hverken Retten i Svendborgs ekstraherede dom eller i Østre Landsrets domsudskrift.
- 78 Eksempelvis er det i bilag 462, s. 21-24, markerede citat fra bilag P14, det i bilag 462, s. 23, markerede er citat fra bilag P9, det i bilag 462, s. 24-24, markerede er citat fra bilag P32, samt det i bilag 462, s. 25, markerede er citat fra bilag P31.
- 79 Bemærkelsesværdigt er det, at forfatterne er vidende om deres uretmæssige videregivelse af oplysninger, idet det i forordet (s. 8) er anført:

”[...]

Det er de såkaldte ”P-bilag” eller ”P1-P32” (hvor P’et referer til PET).

De har været behandlet bag lukkede døre i retten, men PET har overraskende givet tilladelse til, at deres indhold omtales i dommen. De originale dokumenter er blevet afklassificerede til brug under sagen, men de må fortsat ikke offentliggøres.”

- 80 De anførte P-bilag er ikke gengivet i den af Retten i Svendborg udfærdigede version af dommen, der må benyttes offentligt, jf. ekstrakten bind I, side 64-151.

Omtale i Dagbladet BT

- 81 Dagbladet B.T. bragte i artiklen *PET om kendt journalist: Du er ’ynkelig’* af 2. december 2013, (bilag 463). Artiklen indeholdt citater og informationer fra blandt andet bilag P24 og bilag P28 og desuden en henvisning til indholdet af telefonaflytningsrapporten i bilag P30.

PET’s tillid

- 82 Bent Jensens brug oplysninger ledte til, at PET allerede den 9. december 2010 i et brev fra politimester Jakob Scharf til forsvarsministeriet, (bilag 453), anmodede ministeriet om at overveje, hvorvidt en række uberettigede videregivelser af både

klassificerede og afklassificerede oplysninger skulle give anledning til at ændre Bent Jensens sikkerhedsgodkendelse.

- 83 PET synes således allerede på dette tidspunkt at have tabt tilliden til Bent Jensens behandling af oplysningerne fremlagt under nærværende sag, og PET tilføjede, at der allerede var fundet anledning til at indskærpe Bent Jensen vilkårene for hans arkivadgang.
- 84 Bent Jensen opfordres til at fremlægge kopi af al korrespondance fra PET, som han måtte være i besiddelse af om ændring af hans sikkerhedsgodkendelse, herunder også korrespondance han måtte være i besiddelse af mellem PET og Forsvarets Efterretningstjeneste.

BILAG

- Bilag 442: Udskrift fra retsbøger af 28. april og 29. juni 2009
- Bilag 443: Skrivelse fra Retten i Svendborg af 12. februar 2010
- Bilag 444: Uddrag af retsbog fra Retten i Svendborg vedrørende retsmøde 28. april 2010
- Bilag 445: Udskrift af Østre Landsrets retsbog af 3. november 2011
- Bilag 446: Skrivelse fra PET til Retten i Svenborg af 24. juni 2009
- Bilag 447: Østre Landsrets kendelse af 15. juni 2012
- Bilag 448: Brev fra PET til Østre Landsret af 19. oktober 2012
- Bilag 449: Brev fra Bent Jensen til Procesbevillingsnævnet af 28. november 2009
- Bilag 450: *"Professor: PET gav urigtige oplysninger"*, Jyllands-Posten 25. januar 2009
- Bilag 451: *"To sager og et halvgjort arbejde"*, Jyllands-Posten den 18. juli 2009
- Bilag 452: *"Koldkrigsforsker sender nyt nødråb til minister"*, Jyllands-Posten den 21. maj 2009
- Bilag 453: Brev fra PET til forsvarsministeriet af 9. december 2010
- Bilag 454: *"Drama under retsopgør"*, Jyllands-Posten den 29. april 2010
- Bilag 455: Uddrag af bogen *"Dragsdahl-sagen"* af Ole Hasselbalch, s. 235-258

- Bilag 456: Uddrag af eksamensopgave på RUC fra efteråret 2011 i historisk kildekritik og metode
- Bilag 457: Brev fra PET til Karoly Németh af 8. februar 2011
- Bilag 458: Brev fra Karoly Németh til PET af 29. september 2010 (censureret version af bilag A26)
- Bilag 459: Uddrag af bogen "*KGB i Danmark Agenter og kontakter under Den Kolde Krig*" af Peter la Cour m.fl., s. 192, 196-197, 201-204, 206 samt 264-265
- Bilag 460: Uddrag af Retten i Svenborgs dom af 2. juli 2010, s. 1 samt 65-66
- Bilag 461: Uddrag af PET-Kommissionens Beretning Bind 13, s. 157-159 samt 164-165
- Bilag 462: Uddrag af bogen "*Frikendt – Derfor vandt professor Bent Jensen i landsretten*" af Peter La Cour, Jørgen Granum-Jensen og Jens Gregersen, s. 8 samt 21-25
- Bilag 463: *PET om kendt journalist: Du er 'ynkelig'* af 2. december 2013

København, den 15. juli 2014

René Offersen